

Baltijas Semkopis.

Apsteļejams:

Redakcijas mājā, Jelgavā, Katoļu-eelā № 2.
Rihgā: Schilling'a, Kapteina un Lugaļa grahmatu-
bodis un pee kopmana Verchendorff, piis. Kalku-eelā
№ 13. Zitās pilsehtās: wiņas grahmatu-bodis.
Uf lauleem: pee pagasta-waldehm, mahzitateem,
skolotajeem, ac.

4. gads.

Maksa:

Ar Peelitumu: par gadu 3 rub., par 1/2 gadu 1 r. 60 t.
Bes Peelituma: par gadu 2 rub., par 1/2 gadu 1 r. 10 t.
Par peesuhstichanu ar pastu: uf katru esemplari, ween'
alga waj ar jeb bes Peelituma, jamakā 60 kap. par g.
un 35 kap. par 1/2 g. Sludinajumu 6 peecem wiņas
apsteļejamās weetas pret 8 kap. par sklu rindinu.

Rihgā, tanī 5. julijā.

№ 27.

Lihds ar Baltijas Semkopi ik nedēļas ijuahst Peelitums ar stahsteeem un derigu laika-kaweekli;

maksa 1 rub. par gadu, 50 kap. par pusgadu.

1878.

Atwadifchanahs no Jelgawas.

Weeta, kur dsimis, audsis, zihnijees un zeetis — ta weeta ir mihla. Ir mums Jelgawa ir mihla palikusi, jo tur mehs zehlamees, augahm, zihnijamees, zeetahm — ari preezajamees lihds ar teem, kas muhsu draugi, kam weenadi zenteeni ar mums — ar sawu tautu, kam mehs kalpojām un peederam. Sweika, tu mihla weetina! Mehs no tewis schkiramees ar schehlumu firdi, bet ari ar dsiki fajustu pateizibu. Ihpaschi mehs pateizamees Stehlagena drukatamas wadoneem, kas mums kuhmās stahwejuschi un muhsu pirmo audsinaschanu wadijuschi; ne masak Sieslaka un wina palihgeem, kas muhs iglihtojuschi un tahlak kopuschi. Wisi wini strahdajuschi lihdsi pee muhsu attihstibas, Sirniga pateiziba par to! Un Sieslaka lunga drukatawa, kas Tu schkirotees muhs tehxi selta fwahrtos par peemirschu Tawa laipniba un mihlestiba mums alaschin buhs jauka leezibas sihme, ka mehs draudsi kopā strahdajuschi un draudsi schkihruschees!

Mums bija jaschkirahs tadeht, ka muhsu lasitaju leelaka data ir Widseme, ka wiņas leelakas darischanas eet zaur Rihgu. Waj mehs schini jaunaja tehmija atradisin laipnu usnemischanu, tahdus pat mihlus un ustizigus draugus! Mehs to zeram un mums leelaks, ka schi muhsu zeriba nepaliks kauna. — Ar Deewu Jelgawa! Sweika firma Rihga!

Baltijas Semkopi. Sobgals. Bezais Brenzis x x x. Swingulis.

Saimneezibas nodafa.

Par plawu mehslaschanu.

Wahja plawu no daschahm plawahm, ta Dr. Ddu raksta, ir tani buhshana mellejama, ka gadu no gada plawa teel plauta, bes ka winai atnemas dalas uf kaut kahdu wihsu tiktu atdotas; schahdu buhshanu war ar teesibu nosant: plawu postischanas saimneezibu.

Nemsim peemehram kahdu plawu, ko newar ne apuhdenot, nedf ari appludinat un ja ta nemehtota tomehr ik gada zaurzaurim kahdas 7 birkawas seena isdod, tad uf tahdu wihsu plawai katru gadu kahdas 140 mahzinas pelnu t. i. tos augu baribas-weelus atnem, ko tikai seme pate spehj isdot un ko augi ne kad newar is gaisa dabuht, ka oglu- un jaspeter-schahbu amoniaku. Kurich prahtigs zilwels schinis laifos nu gan wehl domahs, ka plawu-augliba uf preefshlaikem alasch tahda pate war palikt? Schi buhshana ir tik pat mas domajama, ka ta, kad p. p. no kahdas kweeschu kaudses katru gadu tikai weenu sanju grandu atnemt un tad wehletos, lai kaudse muhscham tik pate leela paleek, ka eesahlumā. Teesa nu gan ir, ka katru gadu kaudsei atnemt masuminu knapi tikai manih, bet atkal ir teesa, ka ar laifu kaudse ari ne weena granda wairs nepaliks. Tapat tas ir ar plawahm. Kad no kahdas plawas pa birkawai pelnu-dalas ar noplautu seenu katru gadu atnem, un to ne-atlihdsina, tad saprotama leeta, ka seme gadu no gada no augu baribas paliks wahjala un ka ari reis laiks atnahs, kur ta plawa tikai pusi no ta seena isdos, ko winā tagad plauj.

Ne mas naw ko schaubitees, ka plawas tikai no tam panihst un wahju rajchu isdod, ka katru gadu plauj un ne mas nemehtlo; muhschigi nem un ne ka nedod atpafak. Sahles, kas waretu 5 pehdas garas isaugt, zaur plawu noplizinaschanu tik wahjas un kroplas paliku schas, ka pat leelakais stahdu- jeb augu-pratejs tahs newar gan drihs wairs pasiht.

Kad wehl nesinaja, no kam augi dsihwo, kad staka-mehsli wehl bija laukopibas weeniga dwehjele, tad daudsfahrt ari ne-eespehja plawas mehslot. Toreis strahdaja pehz kahda slawena semkopja wahrdeem, kas bija jajijis: „Mehsli ir weels, kas wisur derigs, bet ihpaschi

tihrumam wajadsijs. Es to epreefsch faku, lai ne skustu lihdsja wainigs, kad laukam plawas deht to teesu mehslu nedotu, kas pehz taisnibas winam peenahfahs. Pa preefchu lauks, tad tikai plawa ja-eewehro; tikai tur ne, kur skaidra lopu saimneeziba pastahw.“ Schee ir tee pehzijs, pehz kureem plawas kopa, tikai tas tahs mehslaja, kam preefch tam mehsti atkaks; bet kur mehslu tikai laukeem peetifa, tur toreis un ari schodeen plawas nemehtlo, jo kur ne ka naw, tur pat ari Keifars sawu teesibu pasaudesis. Bet kamehr sinam, ka augi nepahrteek weenigi no wehseem waj humusa, bet no daschadeem saweenojumeem, kas rodahs mehseem satruhdot, un kamehr sinam, ka augeem wajaga uhdena, oglu-schahbes un daschu mineralu weelu, kas augu pelnos atrodami, tad mums ari jagahda, ka mehs plawahm tos weelus atdodam, ko zaur plaujahn winahm esam atnemuhschi.

1400 mahzinas seena ik gada no plawas bes zitahm pelnu dakahm atnem it ihpaschi 4 mahrz. fehra-schahbes, 13 mahrz. kali un 14 mahrz. slahpella. Schos weelus plawai war atdot zaur faulu-milteem, perugano un kalimagnesiju. Ihpaschi labu selmi panahs, kad schos mehslus komposta kaudsehm peejauts, ar ko plawas grib mehslot. Bet ja komposta naw, tad ari nebuhs par launu, ja schos mehslaschanas-lihdseklus weenus paschus leetos.

Ja plawai mahla-seme un ta noplizinata, tad alasch jo wairaf un jo stipraki jamehtlo, it ihpaschi pee pirmās mehslaschanas. — p.

Ka skudras no anglu-kokeem aisdjenamas.

Preefch tam tahds lihdselis eewehlejams, ar ko skudras war leela wairuma leht un tad isnihzinat. Skudras mihle galu par wisahm leetahm wairaf. Pee ehshanas daudsfahrt atleek kahds tela-, zuhkas- waj ari aitas-laufs, no kura gala naw pehdigi nolupinata; tahdu faulu noleek deriga weeta, un redsehs nu, ka skudras leela wairuma pee ta sakrahjahs. Ja nu trauks ar karstu uhdeni pee rofas, tad laufs ar wisahm skudrahm tani eemetams. Uf tahdu wihsu war toti daudf skudru isnihzinat. Kauls no uhdena ja-isnem un drusku noschahwets atkal sawa weeta janoleek un ta jadara tik ilgi; lihds skudras pa wisam nosuduschas. Dirs lihdselis ir schis: Janem puku pods un apafschis zaurums ja-aishahsch; tas tad janoleek skudru kaudses-turuma un kaudse

un tahs apfahrtnē ja-apleij ar uhdēni, bet ta weeta fur pods, zif eespehjamis ja-iffarga faufa. Skudras, kas flapjumu ne maj nemihl, fanes nu wifas sawas olas apafsch pada, fur tad winas war fanemt un no-galinat. Treschais lihdsfellis ir: nem zaurumainu, faufu masgafchanas-fchwamu un noleef to tahda weeta, fur skudras wiswairaf staiga. Bet fchwamis ja-apkafa ar zuku, lai skudras winu par mahjokli isleeta. Laifu no laifa winu nu war ar skudrahm fanemt, eesweest karsta uhdēni, tad ismagat, isschahwet un atfal la pirmat waijadfiga weeta nolikt.

Wispafrigā dafa.

Kursemes wispafrigā skolotaju-konferenze 1878. gadā.

Schi gada 27. un 28. junijā Jelgawā bija wispafrigā skolotaju-konferenze, tā jau ari pehrn. Cefam par to pasneedsam aprastu, lai isskaidrojam

a) kas ir „konferenze“ wispafrigi un

b) kahdā sakarā schi skolotaju-konferenze stahw ar Kursemes lauk-pagasteem?

Tas wahrds konferenze ir tapinats no widus-laifu Latinu walodas conferentia jeb no Frantschu conference, un nosihmē: par kahdahm darischanahm farunatees, sawā starpā ko pahrspreest, pahrunat, falihdsinat, kopā apdomat, apzeret. It ihpafchi walstis darischanās tahdas konferenzes fanahf, tā p. p. aispehrn Konstantinopelē, schogad Berlinē u. t. pr., bet ari zitas konferenzes war buht, tā p. p. muischneeku konferenzes, gimnastijas skolotaju konferenzes u. t. pr. Kad walstju darischanās konferenze fanahf, tad katru reisi ihpafchi norunā, pehz kahdeem nofazijumeem tas notiks. Turpretim tahs zitas minetās konferenzes fanahf pehz jau pastahwoisheem likumeem, kurds ari kahrtiba nolikta, pehz kuras tahs jafa-aizina un jawada. Kursemes „wispafrigā skolotaju-konferenze“ turpretim ir wifai jauns eestahbijums un likums par to, zif mums sinams, ne kas nestahw, it tā ari par to no winas eewehrojamo kahrtibu ne fur ne kas naw nofazits. Rā is Kursemes laukskolu runas-lunga (Schulrath) fludinajumeem redfams, tad winsch scho konferenzi ar laukskolu wirskomistijas atwehli ja-aizinajis; kahda kahrtiba pee tam eewehrojama, zif tahlu skolu runas-lunga pilnwara un instrulzija tē sneedsahs, publikai ne kas naw sinams, jo — tā jau peeminets — likums no tam ne kas naw rakstits, un isfludinats par to ari ne kas naw.

Zif lihds schim pasihstams, tad wifas pehz likumeem nenofazitas konferenzes, tik lihds la winu lozekli no peederigā organa ja-aizinati, eezet sawu wadoni un nofata deenas-kahrtibu, ja schis beidsamajais darbs no winas naw zitai eestahdei ustizets. Zitadi tahda fapulze

naw brihwa konferenze, kas tanis winai eerahditās robeschās palidbama is brihwa prahta farunajahs un spreesch, bet wina tad ir fapulze, kas stahw sem ihpafchas usfraudsihas, ko daschureis — ihpafchi ja tahda usfraudsiha noteef no kahda polizejas wihra — ari par „polizejas-usfraudsihu“ mehds nofaukt.

Zif no Kursemes wisp. skol. konferenzes sitams, tad ta sawu wadoni naw pate eezehluft, bet kuwa wadita no skolu runas-lunga, Böttchera mahzitaja, kursch ari darischanu kahrtibu pats nofazijis, bet eepreesch naw isfludinajis. Peeminami wehl ir kahdi 8 skolotaji, kas preesch pehrnās konferenzes eezelti par komiteju, kurai tee pamatunofazijumi bija janospreesch, pehz kahdeem konferenze lai kuhtu wadita. Kahdi 6 no scheem skolotajeem, jebchu tee — zif sinams — preesch schi gada konferenzes naw iswehleti*), esot nospreeduschi:

- 1) la konferenzes darischanu-walodai jabuht Wahzu;
- 2) la wispafrigi tikai paidagogi (skolotaji) pee konferenzes warot peedalitees un
- 3) la ari zitus warot peelaist, ja kahds konferenzes lozeklis par to galwo.

Tā mums sinots; eefsch kam schi „galwoischana“ pastahw, mums nesinaja fazit. Isfludinati ari schee nofazijumi ne fur naw.

Schee nofazijumi schogad ir pilnigi eewehroti: konferenze wispafrigi wahziski runats, ihpafchi protokoli wahziski rakstiti, pee tahs wispafrigi peelaida tikai skolotajus, bet ari daschus mahzitajus, weenu grahmatu bodes ihpafschneeku un weenu skolenu; bet kad adwokats Webera f. un „Balt. Semkopja“ redaktors, jebchu zaur dauds skolotajeem eewesti un ir ar ee-eeschanas-kahrti isrihkoti, ari konferenzes istabā eegahja, tad tahs wadonis sehdeschanu atzehla, peefihmedams, ka esot eenahkfuschi tahdi, kas tē nepeederot, starp teem weens is Grobinas diezeses, kas gan par skolotaju eerastijees, bet tas nebuht ne-esot. Wehlf schis lungs peerahdija, ka winsch ir gan skolotajs.

Apzeredami to ottru jautajumu, proti: kahdā sakarā schi konferenze stahw ar Kursemes pagasteem, mehds atsihsim, waj tee augfcham minetee nofazijumi (tikai Wahzu waloda un nenorobeschota, tihri patwaliga weesu peelaischana un nepeelaischana; konferenzes lozeklu nebrihwiba tant jau peeminetā sinā) ja-atsihst par leetberigeem waj nē.

Zebichu, zif mums sinams, no konferenzes wadona pufes (un kas zits to lai sinā?) ne fur naw skaidri un gaischi isfludinats, kahds noluhks un mehrtis tad ihstēni ir Kursemes laukskolotaju wispafrigai konferenzei, tad tomehr japeenem un wifai to labpraht zer, ka schis noluhks un mehrtis sihmejahs tuwākā sinā us behrnu mahzischanu laukskolās un tahlakā sinā us Latweeschu tautas garigu attihstibu, jo muhju pagastōs tatschu tikai Latweeschi dshwo. Zita noluhka

Rā mums wehlati sinots, tad Böttchera mahzitajs pehrn wehlejees, lai tos paschus 8 skolotajus ari preesch schi gada konferenzes eezet, ko fapulze ari pallausijusi.

Sadshwe un sniba.

Lord-majoris Odens. Schini num. lap. 219 redfams nobildejums no Londones wirsbirgermeistera jeb lord-majora. Lord-majora wehlešana noteef is gada 29. septembri zaur rahtskungeem un teef apstiprinata walbibas wahrda no walstsfanglera. 8. nowembri tad jauno lord-majoru ar koti dauds zeremonijahm pawada us wisaugstato teefas-namu Westminsterē (ihpafcha pilsehtas dafa), fur winsch waldbai ustizibu swehrē. Pehz tam ir seeliski swehtli un goda-maltite, kas lord-majoram ja aismahā. Runas preesch scheem swehtleem senal faraktija pilsehtas-dsejneeks, ko ihpafchi tamdeh ween tureja un winam loni dewa. Londones pilsehtas-waldbē tuhbat pehz tehniakenes nahf lord-majora amats. Zau zaur sawu amatu lord-majoris ir lozeklis no slepenās padomes, fogis zentral-kriminal-teefa, meera-teefnehs un Londones oftas-admirals. Wina lone istaifa par gadu 10,000 mahrzinas sterliu (tahdu 70,000 rubl.) Schini num. redfams tagadeis lord-majoris Odens sawā pilnā uniformā, ko winsch pee sawahm amata-darischanahm walkā. M. L.

Uri atfal reis sawā dsimtenē.

No Theobora Polanda.

V.

Zildi ir widuweis pagasts Kisputes aprinki, Walteku kirspelē, starp Rasdangu, Wangu, Sileneekem un Nofaisheem. Seme widuweja, bet par ruhpiigu kopschānu wifai pateiziga. Mans nelaiha tehws p. p. no 7 puhra-weetahm leela rudju lauta wifai reti pfahwa masal ne tā 100—120 puhru rubju. Loti labi ari ahbolinsch isdabahs. Bet teefa, kas teefa, mans tehws sawus lautus lopa wifai ruhpiigi, gan no 7 werstes tahlās Kisputes mehslus wefdams, gan ari no kuhdras kompostus taisidams un ar teem semi pahrelabodams. Tahdu „noaugfchānu“, par ko gandrihs is gada dauds

weetas semkopji suhdshs, Zideneeti jau no sen laikeem it ne buht nepasihst, jebchu gan atgabahs ari gadi, fur masal pa-aubsis. Laukfaimneezibas sinā Zideneeti jau no wezakeem laikeem dascheem ziteem wareja buht par preekschshimi; turpretim wispafrigas faimneezibas kahrtiga eegroischanā winu dsihwe usrahdija daschu truhktumu, eefam wezais leelklungs, tā wini sawu dsimtsklungu, baronu Leonu fon Koskull, it ihf mehds faukt, no Skrundas wehl nebija aishghis us Zidneem. Rā tureenes eefshwotajeem sinams, barons fon Koskull ilgus gabus tureja krona muischu Skrundu lihds ar wifahm 5 malas-muischahm u. t. pr. us renti. Skrundeneeti wehl schodeen ar nihlestibu un augstzeenibu peemin schos laimigos, taisnos, schehlprahtigos un tikumigos „wezā leelklunga waldbibas-laihus.“ Bet lamehr wini sem tahdas tehwischlas waldischānas — un wezais leelklungs teefcham nebija wis ween rentneeks, bet wahrda pilnā un jaulakā sinā ari kauschu tehws un walbneeks —, lamehr Skrundeneeti sem wina waldischānas peenehmahs tiklibā un laizigā pilnībā, tamehr Zideneekem tahda walbneela truhla, jo winu lungs tikai is mehnescha reis wareja aishbraukt us saweem Zidneem un tureenes buhschānas pahrluhlot, reisehm ari taisnu teesu turet par nelahrtibahm, kas pa to laiku schur waj tur war buht bija notikuschās. Kad es faku „taisnu teesu turet“, tad man ne muhscham naw prahtā breehmiga „maises-pahtaga.“ Es teefcham nestnu, waj kahds no wezajeem Zideneekem wehl atminnahs, kad tur kahds pee pagasta-teefas meefas-strahpi dabujis; muischas polizeja to jau pa wifam ne-istetaja. Tapat Skrunde wezā leelklunga laids „maises-pahtaga“ pa wifam bija nopelejuh — sihme, la to tikai pa gadeem pee pagasta-teefas isleetaja pee kahda nebehdna. kam aresta-strahpes pa wifam nepalihdseja. Un tomehr Skrundas pagasts, ja nemaldos, tuhht nahf pehz pasihstameem Dundagas un Leel-Seres milsu pagasteem! Bet kahds sawads spehks tad nu gan bija un ir wezām leelklungam, la tas tuhstoscheem zilweku tanis laids, fur „maises pahtaga“ wispafrigi bija otrais kauslis, walbija bes tahs un tā wina pagasti pee tam wehl tee labalee wareja buht? Misto lastaj, ja tu „wezo leelklungu“ waigu waigōs redsetu, tad tu tā nejautatu; tad tu no nerefsama un ne-

tahdai konferenzi tatschu newaretu buht, ja skolotaji bej tam warbuht wehl fawas paschu waijadstbas newehlahs pahrrinat. Tifai schi beidsama darschanu bata waretu buht skolotaju paschu leeta ween, wifas zitas leetas, ko wini tur war pahrspreeft, aifnem wifas Kurjemies pagastus, publiku plaschaka fina. No tam war nogist, ka tahdas konferenzes farunas un spreedumi naw darbi, kam pee aifflehgatam durwihm janoteef: tee ir darbi, kas atklahjibu un publikas auffs panefs un — pagehr. Zo kad pagasti ustura fawas skolas, fawus skolotajus, kas wintu behrnus skolo, kam wintu behrnu audsinafchana un nahfamiba rotas, tad wineem ari newar buht leegts, zaur saweem juhtneem un aifstahweem dsirbet un klausitees, ko par skolahm un to waijadstbahm runa un spreesch. Tifai zaur to tahdas konferenzes waretu tos auglus neft, ko no winahm fagaiba: wispahrigas aifschichanas isplati-fchani un jo stiprafu fitti starp skolahm un pagasteem, starp skolotajeem un ziteem eedshwotajeem. Zita leeta ir, ja to negrib, bet tad muhsu fapraschana par konferentschu noluhkeem ari beidsahs.

Bet nu schos jaukos un waijadstigos noluhkus ne ween pa wifam nepanahf, bet teem ari strahda gluschi pretim, ja pehz augfcham mine-teem fahrtibas-nofazijumeem ijturahs. Zaur to, ka konferenzes naw atklahstas, bet noteef aif aifflehgatam durwihm, winas pee publikas ahtraki atradihs pretineeku, ne ka draugu un pabalstijaju. Zau tifai ta schaubifchanahs, Deems sin, tadeht wini fawas farunas ta flehpi, zel neustizibu, kam beidsot sinams japahrwehrafchahs waj nu par ween-aldbibu, waj par eenihdeschani. Zaur to, ka Wahzu waloda konferenzes teef eezelta par to waldbnezi; ka konferenzes wadonis preefschnefumus ari Latweeschu waloda gan neleeds, bet alafsch tifai wahzifki usruna un atbild; ka daschi jobo, kad latwifki schf runat, ka tas schogad notizis, — zaur to tahdas konferenzes israhdahs par ihpaschi Wahzu konferenzehm, jebfchu Latweeschu, Latweeschu skolotaji fanahfufchi runat par Latweeschu skolu waijadstbahm, un waj fahds brijhnumus, ka tad Latweeschu tauta newar parahdit libhjuhtibu un preeku fapulzehm, kas wineem nepafihstamu walodu par fawu pirmo bausli usluhko, it ka Latweeschu, fawu tehwa walodu nizinadamas? Peedalitees pagastu waldbneeki ic. pee tahm jau pa wifam nespehji, jebfchu tas ari buhtu atlauts. — Zaur to, ka fanahfufcheem skolotajeem naw brijhwi, fawu tahs reifas wadoni no brijhwa prahda eezelt, jebfchu skolu runas-fungam klahf esot, ja wineem ween nofazito robeschu nepahrkafpichanu neustiz; deenas fahrtibu nofazit jeb if reifas komiteju eezelt, kas to nofafa; pehz labafas pahrlleezinafchanahs un is brijhwa, droscha prahda fawas domas, fawus peedschwajumus isfazit, — zaur to tahdas konferenzes pafauda brijhwas karakteri, bej furas konferenzes sekme naw domajama.

Minetee fahrtibas-nofazijumi, zil mehns ar skolotajeem efam runajufchi un ka mums no wifahm pufehm fazits, ari it ne buht nefaeetahs

ar skolotaju wispahrigu pahrlleezinafchanos un wehleschanos. Tif libhji tee no konferenzes schles bija ahtra, wini runaja wismairaf latwifki un dsirbeja ari toti daudj skolotaju bafkis, ka wini sewi juhtahs aifstahrtus brijhwi un tautifstas juhtas. Wini negribot un nespehjet fawu tehwalodu aifleeget, bet wintu dschwes-stahwollis esot tahds, ka wini to zitadi newarot.

Wifu to apzerot mums gala janahf pee schahdas aifschichanas un wehleschanahs:

- 1) wispahrigas laufskolotaju konferenzes ir toti berigas un wifai waijadstigas;
- 2) konferenzes lozefkeem waijadsetu atdot pilnu brijhwi bawo wadona eezelfchanas, darschana-fahrtibas nofazifchanas un fawu domu iffazifchanas beht. Ja leekahs waijadstigs, tad waretu buht klahf usraugs, ka konferenze nespreesch par leetahm, kas tai nepeenahlahs;
- 3) darschani-waloda, fura ari protokoli buhtu jarakfta, lai buhtu Latweeschu, tadeht ka konferenzes lozefki ir Latweeschu un Latweeschu behrnu skolotaji;
- 4) konferenzes lai buhtu atklahstas, tomehr ar to nofazijunu, ka weeseem tifai ar ihpaschu atklafchani brijhwi libhji runat.

Par schi gada konferenzes darbeem redafzija no fawas pufes jo fihlafas finas deemifchehl nespehji pasneegt, tomehr mehns zeram zeen. Lafitajus ari schini fina apmeerinat, jo weens no muhsu forespondenteem mums peefolijis jo garaku rakftu par saweem zelofchana-peedschwajumeem, fura ari konferenzes darbi buhs eewehroti.

Lihwes-Behrjes pagasta-skola.

Za nemalbos, tad es schogad „Wahjas weeft“ lasijis par scho skolu. Schis rakfts man ihpaschi ari tadeht atminad, ka tani, zil atminos, gandrihs netizamas finas par Lihwes-Behrjes pagasta-skolas-namu bija lafamas. „Schis pagastis,“ ta es toreif spreedu, „tatschu ir Kurjemies widuzi, Dobeles aprinki, ir prahws un — ka laudis rund — pahrtizis pagastis; tam tatschu tahds skolas-nams newar buht. Laifam gan tifai fahds atreebejs nelahga jokus laudis laudis.“ Wehlat mans draugs ifskaidroja, ka es maldotees, minetas finas tifai tapehzi ne-efot ihsti riktigas, ka tahs tos launumus, kas L.-B. skolas-namam peemihf, deefgan fskaidri un afi neapfihmejot un negraifot. Dtram fahrtam man atfal ir sinams, ka Lihwes-Behrjes luteru skolotajs, Peterfona lungs, ir ifglihtots jaunellis, kas Jelgawas gimnafiju apmellejis un no sekundas (II. II.) ifstahjees, kad wina tehws aif leela wezuma scho weetu wairs nespehja pildit. Ra nu tahds skolotajs lai mahjotu tahda wilku-buhda, ka „Wahjas w.“ L.-B. skolasfchu bija apraktifis! Det kas nu tatschu no schihm breefmigahm sinahm ir teefa? Ta es daudfreis pee sewis jautaju un biju ihgns, ka man ne kad ne-ifdbdahs ar Peterfona f. jo tuwafi eepafihtees waj uf wina skolas

pahrwgrama spehta dsihst, gobbijigi un ar dsiku zeenifchani noxentu fawu zepuri un it newikus pee sewis fazitu: „Zeescham tas ir waldbneeks, lungs, klauschu tehws, tam jalkaufa! Zeesfchana tafniba un waldbneeka ftingrums trono uf wina augfto peeri, ne-iffatama laipniba un tehwsifcha mifhlestiba atspihd if wina azihm, un ko wifsch runa, ir augfta pateefiba, dsika gudriba, lehniba, labprahfigns padoms, draudfigns fahfchana uf labeeem zeeem!“ Ar scho ihstas zilwezibas un deewifschfigns fpehku waldbija un walda barons Leons fon Koskull. Za ir ta gariga wara, preefsch furas augftmani femojahs, nebehndeeke trihs, eenaidneeki atmet eerozi; pee furas nadafini un gruftheeni mellé palihga, ifamifufchi padoma; ta deewifschfigns wara, kas fapneeds teefas un waldbes, klauschu mahjas un familijas-dfihwi. Ja tu, laipno laftaj, scho waru faproti, fajuhti, tad tu ari fapratifi, fahds fpehks bija fmahdeschana-wahrdam, ko wezais leelkungs-waijadstiga brijhdi fahdam iffazija. Man wehl schodeen dschwad atminad, ka reifahm it ka uguns un fibens ta fina gahja pa muifchu un wifu pagastu: „Wezais leelkungs tam un tam dewis rahjeenu,“ jeb: „Wezais leelkungs to un to atlaidis no deenefa jeb aifjuhtijis uf pagasta teefu.“ Za leelaka ftrahpe, kas fahdam wareja gabitees, bija aba ta, ka wezais leelkungs tam iffazija fawu nepatiffchani, jo leelaka finams, kad fahds nebehndis beidsot bija ja-atlaifsch no deenefa waj janodob pagastateefai, ta par sewi protams ne kad ar to pagehrejumu, la iwainigo ftrahpetu ar meefas fodu. Det zil tafni un ftingri wifsch waldbija fawds muifschas, fawds pagastds, til fpehzi wifsch aifstahweja „fawus laudis“ uf ahrpuf, ja tos fahds netafini, nepareefi aifnehma. Ja, pat ahrpus wina waldbas robeschahm geuftheeni, kam zita palihga wairs nebija, fawu beidsamo zeribu lila uf ftrundas wezo leelkungu. Daudj fwe-fchineeku nahja pee wina padoma mellet, ne weena wifsch neatraidija bej ta, jebfchu ne reti winam bija jafafa: „Mans behrns, tew ir netafiniba, eij, noluhdj, fahifhinees un nedari wairs ta.“ Un zaur tahdu tafni ifturfchanos wifsch fahweja un fahw augfti pahri par partiju laiflibahm, par wifu, kas tahda augfta zilweka naw zeenigs. Dofimees nu atpafaf uf Zudeem, pehz tam kad mehns Zidu wezo leelkungu no

leeluma efam mahzifufchees pafihf. Det eekam es tahlat rakftu, man ja-ifskaidro, lahda ftrapa man ar wezo leelkungu; zitadi waretu fahft domat, ka es nobomafis lifchet, til daudj laba no wina fazidams. Lifchet, — es lifchet pret tahdu wihru? Ne muhscham! Kad tu, mifho laftaj, buhfi dabujis finat, kas man wezais leelkungs, spreesch tad, waj es waru, drihftu winam tuwotees ar lifchla wahrdem. Ko es te rafstijis un rakftu, ir fskaidra Deewa pateefiba, un tihras pateefibas labad un tadeht, lai Latweeschu tautai alafsch jo wairaf kluhtu finami un pafihstami tee wihri no muifschneeku un zitahm lahrtam, kas par wineem gahdafufchi un gahda, kas til felmigi ftrahda pee wintu garigas un laizigas attihstibas, kam no Latweeschu tautas peenahlahs dsika zeenifchana un pateiziba, — tadeht, lai Latweeschu dabo finat, ka ta netafiniba, ko pagahjufchee gadu-funteni teem darifufchi, muhsu laifds ar weenu jo wairaf teef ifdelbeta zaur teizameem darbeem, zaur labu preefschifimi, — tadeht, lai mehns jo deenas jo wairaf falihdfinamees ar pagajufcheem laileem, ar muhsu libhjeedschwotajeem, — tadeht, ne zita eemefla beht es schihis riindinas rakftu. Un waj tas nepazet laftaj ftrahfi, nefafilba wina fieri, ne-epreeze wina dwehfeti, kad wifsch pa fahfchwes-tufnefi noguris eebams, eerauga faku atfpirbsmadamu weetinu? Waj wifsch fawo fieri nefahif-dfinahjs ar muhsu fahfchwes buhifchana, ftrarp behdigeem notikumeem ari tahdas preezigns finas fanembams? Un teefcham — es to wehl reif atgahdinu — ftrarp muhsu dfimifkungeem jeb leelgruntneefkem ir wihri, kas ka mirdfofchahs fwaifgnis fpihd tahlu un leezina, ka mehns neefchwajom wis behdiga pasaulé, tur wif tifai uf paschu labumu ifeet. Nofeedsiba un grehfs ir, schos wihrus tautai flehpt, tautu zaur to apftrinat fawo behdiga apfina. Un kad es, zil te mana fina un data, negribu libhfi nosleegtees, waj mani tadeht fodihs? Sobat, ja Juhs gribat, bet ja es nerunafchu, tad runahs afmini, bet runahs kluht!

Det es gribeju fazit, lahda ftrapa man ar wezo leelkungu. Mans tehws zit-reifeis Zidu Widufku mahju fainneeks, no weza leelkunga kluma usluhftots ar ihpaschu zeenifchani un godafchani, it ka ari wifsch pagastis wina zeentja un mifheja. Mans

mahju nobraukt. Zil preezigs es tadeht biju, kad ne sen kahds labs draugs mani usaiginaja us Lihwes-Behrsi. Rutscheris ar diwi prahweem schimekeem muhs abus stundas laikā ašweda us nodomato gala-mehrki, no kureenes tikai kahdas 3/4 werstes lihds daudsinato skolas-namu, kas manim schodeen ihpašchi pa galwu ūpokoja. No kam firds pilna, aij ta mute drihs pahrluhst un tā ari es ilgi newareju nozeestees, tā pus bailigi, pus kaunigi nebildinajis, kā tas ar to leetu ihsti ir. Un ko Tu gan domā, laipno lasitaj', kahdu atbilbi es dabuju? Nama-tehws un tee ziti smehjajs kā kudinati, es nosarku, ja man tas pa wifam wehl eespehjams, un wifai pahrstiegts un druzjin eepihzis jautaju: „Nu kas tur ko smeetees, manas dahmas un fungi?“ „Mehs smejamees prenumerando“ wini atbildeja un nu man ari bija jasmejajs, sinams wiswairaf par manu eepihsteschanos. It kā aiginats, patlaben ari Peteršona kungs atnahza un kad es winam sawu postu biju istahstijis, tad ir winsch no smihnistichanas newareja nozeestees. Drihs dewamees wif ūf slawenajo „lauschu apgaismošchanas-weetu.“ Uj zeta wif, it kā norunajusch, peesoboja manu sinkahribu, bet fargajajs ko fazit par skolas-namu, „lai mani preeki, ko es to eeraudsidams baudischot, nekluhtu masinati.“ Tee pahrgalwi! — Tumafi peenahkusch, Peteršona kungs dewahs ahtraki „sawā pili,“ lai „augsti zeenijamo gaismas-pahraudstichanas-komisiju is wisadahm kahrtahm“ ar peenahfamo zeenibu waretu fanemt. Ne kas nekateja wis, fanehma muhs brangi.

Lihwes-Behrses skolas-nams no ahreenes ir itin prahwa ehla; kad to no patahleenes apluhko un pee tam eewehro tos jantos fokus, ko tagadeja skolotaja nelaiķa tehws jau no sen gadeem gar to stahdijis un tā it jaufu dahrsu eetaisijis, tad it newikus nahk prahtā: tē ir jauka dšihwe, zelsim tē sawas teltis! Jo tumafu peenahkuscham nu gan ja-atihst, ka wis naw selts kas spihd. Wispirms kriht azis, ka ehfa loti sema, kā jau wezōs laikōs semneeku mahjas mehdsja buhwet; ka ta no slitteem, pa daudš smiltaineem mahleem zelta, zaur ko ar kalli nowitetās seenas il deenas jo wairaf paleek raibakas un it kā mehdi-damas rahda sawus mahlainos sobus; ka lodšini (logi tē gan newar fazit) tikai 3 pehdas augsti un 2 1/2 pehdas plati; ka durwis lihdsigas fretulam, laikam lai wehjam zeta nekawē. Celschā eegahjušam un tahs tumšās, masās, semās, pat wafaras un feriju laikā ar mitru, netihru gaisu peepilditās istabinas ceraugot peepešchi jaišfauzahs: tee ir no ahreenes ar kalkeem nowiteti kapi! Nabaga behrni, ko tē seemā fabahsch weenu pee otra! Nelaimigais skolotajs, kas tu tē sawu weseleibu upurē tautas behrneem un sawai familijai! Zil ilgi tē gan Tawi plaušchi isturehs un waj Taws bahlais waigs drihs nepeenems nahwigo dseltieno krahsu? — Bet smahdet jau war kusch katrs. Kur ir peerahdijumi, ka Lihwes-Behrses skolas-nams tahds weseleibas-maitatajjs? Nu, nu, bahrgo teesnesi, pazeeschees druzjin, lihds es dabonu pehdu- un zelu-mehru. Es ismehroschu tahs swarigalās istabas un

usdoschu tew prastu rehlinumu. Wairoschanas-rehlinumus Tu tatschu proti? Un kwadrata un kubika rehlinumi Tew naw smehchi? Sinams. Bet lihds mehru atnesijs, apstatifimees druzjin pa skolas-istabahm. No skolotaja mahjokla ne tā neminesim. Kam tahdam wihram, kas par gadu dabo 120 rublu (muhsu apgabalā leelais-puifis gan dabo 150 rublu un pee tam brihwu usturu) lones un kahdas 6 pubra-weetas lauku maifes teesā, kam tahdam bagatam wihram wehl wajaga labas istabas? Bet skolas-istabas? Kā ar tahm? Waj jele no tahm newarehs pagehret, ka tahs tam noluhkam peeteek, kura deht winas ir? Es meh-ginajschu tahs aprakst. Istabu preeksch gada-skolas ir nelaiķa skolotajs atnehmis no sawa dšihwokla un zil nezil derigi eetaisijis. Schi istaba ir paleela un ar dehtu grihdu islikta. Bet winai ir 5 durwis, starp tahm weenas, kas teescham iswed laukā un schijs lauka-durwis ir loti wezas un ar tahdahm schirbahm, ka tanis pirktus war eebahst. Logu behgeki un slengi ir sapuwusch un pa starpahm wehjam brihws zelsch. Logi ir loti semi, skoloneem gaisma jafanem pa dalai no galdu apasch-puses. Seemas-skolas istabā wisus skolenus newar mahzit, daschās stundās wif skoloni ja-safauz weenā istabā. Kahds gais tur tad ronahs no 80—90 behrneem, seemas laikā, tahdā masā istabinā! Kā, kad nu lauka durwis jataifa wakam, lai skolotajs ar wiseem behrneem nenoflahpst, jo logi ir aifalusch, tos newar attaisit un tee masee gaisa-zaurumini, kas muhds eetaisiti, nespehji scho samaitato gaisu pahrlabot, — kā tad? — Un Lihwes-Behrses skolā us tahdu wihsi glahbjajs no no-flahpichanas! — Bet eefim nu paschā seemas-skolas istabā. Ta ir 28 pehdas gara, 16 p. plata, 8 1/2 p. augsta. Es sawā muhchā esmu redsejis rijas un schuhnus, kur grihdas naw, kur plahns nelihdsens un ismihst; bet tahdu plahnu es ne kur wehl ne-esmu redsejis, ka schini „skolas-istabā“! Tas weenigais labums, kas no ta waretu atleht, warbuht ir tas, ka skolas behrni pee laika eemahzajs pa rakumeem un nelihdsenuneem staigat, bes ka tee kahjas islawstu, un ka skolotajs teem jo ahtraki war isflaidrot starpibu starp kalneem un leijahm, uhdeneem un dubleem. P. peem, winsch nem „Kanaana semes“ geografiju un is-flaidro to tā: Scheit, kur es stahwu, ir Tabora kalns (nota bene: Peteršona k. par sawu katederi ir isredsejes to augstako dublu-kopu pee weena loga; pehzi kahdeem geologijas likumeem schis kalns zehlees, tureenes wehskure neslawsta, laikam gan zaur to, ka apasch ta winds pirmōs laikōs kahds ragains welns sawu alu isragis); tur, kur Wika sehhd, ir masais Hermons, Krischus sehhd us Karmela kalnu un Lihste ir noschdujehs pee Tiberijas esera, kurpretim Trihnele ir Jardana upes malā; 3. bentis ir pee Libanona kalnu robeschahm un pee durwju sleegschna, „gulamā istabā“, ir nahwes juhra, tadeht sehni tur negul, bet paleek tē pat, schini kalnainā Deewa semitē, un t. pr.

Tee Lihwes-Behrses skolas-istabas rakumi, ko dabas neprateji par istabas plahnu dehwe, der ari par isflaidroschanu, kā muhsu seme

tehws nebija mahzits, bet taisns, deewabijigs wihes; tomehr Latweeschu literatura, zil wahja ta foreis ari bija, winam ne buht nebija smehcha un Latweeschu walodas sinā es wina usluhkoju par sawu pirmo un ihsto skolotaju. Ihpaschi trihs wihrus winsch neaprobejoti zeenija un mihleja: wezo leelungu, nelaiķa mahzitaju Dr. Ratterfeldu un Kasdaugas skolotaju P. Ehtmani. Zaur to ari isflaidrojajs, ka wif trihs sawu laipnibu un labprahstibu ari manim leelā mehra dahwinaja un par manu audsinaschanu un isglitibu ruhpejuschees. Pehz mana tehwa nahwes, 1858. gadā, muhsu mahjas pahrgahja zita rohtās, jehschu Zildōs no wez' un wezeem laikeem bija tā saukta mantošchanas-rente eegelta, jo wezais leelstungs wiseem samneeteem bija kontraktis dewis, pehzi kurahm wina mahjas alasch palika tai paschaj wez' un wezai gimenei, ar ziteem wahrdeem: ka tehwu weetā alasch eestahjajs wina behrni, kā trona pagastōs. Bet tehws mirstot muhs atstahja masus sehns; es, otrais dehts, biju tikai 13, mans 1876. gadā nomiris brahtis tikai 14 gadus wezs. Tadeht muhsu mahjas nahja zita rohtās un zaur Ehtmana k. un mahzitaja Ratterfelda palihdsibu un puhlineem iskolotu, wezais leelstungs manni nehma pee sewis us Strundu, kur es pilnus 5 gadus jabiju. Scho laiku es usluhkoja par sawu ihsto sataisichanos us praktistu dšihwi, par sawu ihsto audsichanas-laiku. Wezais leelstungs ir istubeerejis teesu sinibas, man daudš-kahrt sem wina wadichanas bija jastrahdā. Pee tam es mahzijos laulfaimnezibu, darfu kopschanu, kahrtigu (dubultu) grahamu-weeschanu ic. Man bija wairaf amatu uftijeti, kuzus preeksch tam wairaf wihru ispidbija. Leelstunga biblioteka man bija pee-eijama; es ari bija „muishas Latv. bibliotekas“ waldneeks un weenu laiku sweht-beenas-skolas wadonis. Darba man bija bes gala: es strahdaju deenahm un naktihm un tikai reti kahdu swehtbeenu man us pahris stundahm atlihahs wafas, kur isiet. Katrs brihtisch kuwa isleetats amata-darbeem, lasichanai un paschmahzichanai, pee tam man leelstunga brahtis, nelaiķa pallawneeks Adolfs fon Roskull, laipni nahja palihgd. Laulfaimnezibas nodatā winsch, kā wirsmuichlungs, bija mans preekschneeks. Dahrgā atminā man ir tahs stundas, kur mehš waj nu laukā, waj swehtdeenās gar

puhchm nobarobamees, sarunajamees par daschahm sinibahm, ihpašchi par dabas mahzibahm, kurās winsch bija loti spehzigis. Tas bija ihsts mahzichanahs- un isglitibas-lahs, ko es — man naw janosarkst to sakot — ar sekmi esmu isleetajis. — Kad wezais leelstungs no eesahkuma mani loti stingri tureja, tad winsch beidsamōs gaddōs mani istureja ar ihpašchi zeenichanu un — mihlestibu. Wina amata-mahzibas, ko winsch man jau it no eesahkuma espoteja, staneja tā: „Esi strahdigis, ustizigis un taisns wifās leetās.“ Schijs mahzibas es usluhkoju kā leelu kapitatu, un kad es tagad ne-esmu stinkis un man darbs mihsch, tad tas ir wezā leelstunga ihpaschs nopelns. Muhscham es winam par to buhschu pateizigis. Ar bailigu ruhpihu winsch mani fargaja no lepnibas. „Lepns zilwels ir gelis un lepniba ašwed us samaitaschanu,“ tā winsch mehdsja fazit, kad es reisahm pasemibas robeschas biju pahrlahpis. Schijs selta pamata-mahzibas man ir lihdschuschas lihds schim zaur muhschu, lai Deews man lihds lahtai! — Tikai weenu reisi es no wezā leelstunga dabuju stingru, kreetnu rahjeenu, sinams ne bes eemešla. Zil nelaimigs es par to biju, katrs warehs domat. Tomehr wezais leelstungs mani ne-eenihdeja, bet tuhliit atkal bija laipns un lehns, kā preeksch tam. Wina rahjeeni pawisam nebija dusmu wahrdi; lehndā garā, bet stin-greem wahrdeem winsch tikai isflaidroja, zil nepareisi tas un tas darits un ar to peetika. — 1866. gadā es peenehmu leelatu weetu; wezais leelstungs manam dšihwes zelam negribeja buht pretim. Ustichichanahs bija fefniga un — es raudaju, kad winsch beidsamajā stundā mani aplampis un it kā swehtidams fazija: „Lai Deews tew palihds! Nepeemirsi manas mahzibas: esi alasch strahdigis, ustizigis, taisns, nepateez lepnis! Sawas gara-dahwanas, ko Deews Tew peeschthris, isleeto sewim un taweem tautas-brahsteem par labu!“ Jauku leezibu par manu istureschanos Strundā un mihlu preminu winsch man dewa lihds ūf dšihwi. Abas man lihds dšihwes wafaram paliks mihlas un dahrgas. (Turpmat wehl.)

zehlfuheš, pee lam tikpat uhdena- un dubiu, kà ari uguns-teorija at-
rabihš weetu. Wafaras laika waretu uguns-teorijai preeškroku dot,
jo tad šchis „plahns“ ir zeets un neslehpj ari keegelu gabalus un
smilfts-akmina drupas, tapat dasčas atlikas no uguns-grehka, kas fawà
laika to jo zeetaki noahrdejis. Seemà turpretim dubku- un uhdena-
teorijai peenahlahs pirmà weeta, jo tad schini wehsturigi-eewehrojama
„školas-istabà“ esot jabreen, kà Leijas Rukhu laudis rudens bradà pa
fehthas-widuu. Praktiski laudis, tee Lihwes-Behrneeki, wini fawus behrnus
noahrde kà falejs tehrauda gabalinus; bes flapjuma tas finams newar
notikt. Un it kà bihdamees, ka winu pagastà reis gaisa netruhks, tad
wini jau pee laika fawus behrnus eeradina, schini sinà ar to wis-
masako majuminu istikt. Par peem. pehš-pastahwoscheem nofazijumeem
Kursemes laufškolas katram školenam ir nowehletas 80 kubik-pehdas
gaisa-ruhmes, kamehr zitur
120 kubik-pehdas uš skolenu
rehkina, bet no teem 75 L.-B.
jeemas školeneem kamehr
japeeteek ar 50 kubik-pehdahm
un proti ne ween pa deenu,
bet ari par nakti — tant
pashà, augšcham minetà ista-
binà! Weitenehm, kashdahm
40, wehl masaf gaisa nolemts,
katrai tikai 48 kubik-pehdas.
Tahs gul 20¹/₂ pehdas garà,
11 p. plata un 8¹/₂ p. augstà
istabinà, kà silkes weena pee
otras. Un kad tahs wehl
naw noslahpufchas, tad par
to japatenzina tai prahtigai
eetaisei, ka lgt un durwis
wehjam neturahs pretim.

Es esmu ar shweem
jokeem plashakai publikai
zehlis preeškà tahs nekahr-
tibas, kas pee Lihwes-Behrses
školas-nama pastahw, to
weselibas maitaschanu un
gara wahrđinashanu, sem
kuras tureenes behrneem ja-
zeešch. Bet tadehl es ne buht
ne-esmu gribejis jokotees, jo
šchi leeta ir koti nopeetna, tik
nopeetna, ka ta gan katram
ferahs pee firds, kam ta wehl
fruhkis, kas wehl war eesche-
lotees par tumaka zeešcha-
nahm. Un aba tadehl tē nu
it nopeetni ja-jautà: Kadehl
tahda nekahrtiba tik ilgi
pastahw pagastà, kam 65
faimneeki un kahas
1000 w. dmehseles,
kam pee schis školas
dalas, kurpretim Lihwes-

Behrses daudš masalai Katolu draudsei tahdas nekahrtibas newar pahr-
mešt? Muhsu usdewums newar buht, ka ismekletum, waj tahs walodas
taifnas, ka Lihwes-Behrses skolai no wez' un wezeem laikeem esot
prahms školas-kapitals, kas reis preešch basnizas buhwes bijis nolemts,
bet wehslà skolai nowehlets; ta ir pagasta eekschiga leeta, gar ko pla-
šakai publikai naw dalas. Bet laikrakstu peenahkums gan ir, minetàs
nekahrtibas usrahdit un peenahkami graišt, bet it ihpashchi, peederigo
školas waldi uš tahm darit usmanigu; jo ka pagasts pats bes pee-
speeshanas tē roku klast neliks un nemehginahs fawu školas-namu
pahrlabot, par to ne buht naw ko schaubitees, kad eewehro, ka usrahditàs
wainas jau no sen gadeem pastahw un ka tahs pat ir tad naw atzeltas,
kad školas-ehku uguns-grehks nopostija un ta kluwa pahrlabota. Dšird
gan, ka L.-B. dšimtskungs ne ween školu ušturot, bet ari školotajam

loni maksajot; bet neba tadehl pagasts pa wisam atraifits no dalibas
pee školas. Waj tam gan buhtu grehks, kad tas ari no fawas pufes
ko peepalihdsetu, školas-namà grihdu, logus, durwis fataifitu un sko-
lotajam pee wisai wahjās lones tik daudš peeliftu, ka tas bes pahrtikas-
ruhpehm fawu amatu war pildit? Neba winsch tahdà bada- un
weselibas-maitaschanas-weetà uš wisu muhschu ir peespeests un neba
zitam kà tikai pasham pagastam buhs kahds launums, kad školotajs,
kam tik kreetna mahziba, scho weetu atstahs un tant war buht eenahks
wihrs, kas daudš masaf prot. To Lihwes-Behrses pagastam waijashetu
eewehrot un tad waj schà waj tà ruhpetees un gahdat, ka par wina
školas buhschanahm pa laikraksteem jo labakas finas war nest. Ar
preeku dširdam, ka tikai kahda masa dala faimneeku esot to 6 krogu
pastahwigeeweeš, kurpretim tee ziti, ihpashchi tee jaunajee, esot kreetni,
fapratigi, pa dakai labi is-
glihtoti wihti. Kadehl schee
rofas tura flehpi tik swarigà
leeta?

Beidsot lai wehl pee-
minam kahas fawadas buh-
šchanas, kas Latwijà war
buht pirmo reisi zaur awisehm
ja-apkaro. Kà jau augšcham
peesihmets, Lihwes-Behrse
ir ari Katolu draudse. No
dashahm pufehm es esmu
dširdojis, ka Katolu mahzitajs
ne ween šadsihwē, bet ihpashchi
ari basnizà no kanzeles
isturotees par peedaufschanu
ziteem kristigas tizibas zeeni-
tajeem un apleezinatajeem,
kas pee katolu basnizas ne-
peeder; ihpashchi winsch tos
nosaujot par paganeem un
tikai Katolu tizibu par kristigu.
Ja tas teeja, tad tureenes
Katolu mahzitajam berehs
atgahdinat, ka mehs dših-
wojam **Kreewijas walsti**,
kur muhsu mihtots Keifars
kristigu tizibu brihwestibu
atwehlejis un galwojis, —
ne wis Italijà, Spanijà jeb
Wahzijas Katolu apgabalš,
kur ultramontani nosoda
wisus, kas minu tauris
nepuhšch. Mahzitaja k. laikam
gahdahs, ka schi leeta turpmaf
pa laikraksteem wairs nebuhs
japahrnum.

Paliejās Jahnis.

Lord-majors Dodens. (p. 216.)

Daschadas sinas.

Politikas pahrsfats.

G. M. Rihgà, 3. junijà. Pasaules wehsture ar weenu swarigu
gabalu ir bagatafa — Berlines kongress, kas bija šanahjis Ciropas
karu nowehrst, sesideen. 1. julijà ir slehgts — Ciropai ir meers pa-
sludinats! 1. julijà leelwalstiju weetneeki šanahza uš kongresa beidsjamo
sehdeschanu, kas no p. 2¹/₂ lihds 4 wilkaha. Wišt bija fawàs goda-
uniformàs tehrujchees, jo wisai swarigs ir tas darbs, kas wineem
schini beidsjamà sehdeschanà bija japadara: wini parakstija fawus no-
spreedumus par Kreewu-Turku meeru, kas San Stefanà usfahfts;
winu spreedumi ir 58nds artikefòs šarastiti, ko tikai tad pilnigi un

no waldbibu pufes isfludinafhot, kad tee ari no leelwalstju galwahn buhs apstiprinati. Naw jafchaubahs, ka fcho apstiprinafchanu ne weens waldbneels neleegs, jo wisi notaisfjumi ir notikufchi ar winu finu. Ka bfiid, tad Anglu awife „Teins“ konferenzes fpreedumus, ka tee wahrds pehz wahrda fkan, jau efot pasfludinafhot un naw jafchaubahs, ka tee tad nu it drihfi ari pa wifahn zitahm Siropas awifehm ees, eefam leelwalstis paschas tos wehl buhs isfludinafchas. No leeluma muhsu lastitaji jau fin, to kongrefs nospreedis; wifzauri nemot Kreewija — ka ari daschas Kreewi awifes rakfia — war meera buht ar fcheem fpreedumeem, jo tanis ir atfihits un apstiprinats, to Kreewija zereja panahft, ar Turkeem katu uffahldama: Turzijas kristigee ir atfwabinati no wehrgu juhga, ir eemantofufchi brijwibu un patfahwibu, Turku patwaliga wara par teem ir falautia un Kreewijas gods ir fargats ne ween zaur fcho uswarefchanu, bet ihpafchi ari zaur Besarabijas atfal-pee-fchirfchanu Kreewijai un zaur Kreewijas eemantofchanu Afija (Kars, Batuma, Ardahana). Numenijas waldbiba, kas ar Besarabijas pee-fchirfchanu Kreewijai ne buht nebija meera, beidsot tatschu ar fawu listeni islihdifinajufehs un nolehmufti, kongrefa fpreedumam paklaufft, Besarabiju atdot Kreeweem un Dobrudfchu nemt fawa fina. Serbia un Montenegreeschi ir meera ar kongrefa fpreedumeem, bet ne ta Greeki, kas fahroja pehz fawahm Turku kaimina-prowinzechm, fur wifwairaf Greeki dshwo, bet furas teem kongrefs nepeespreeda. Sawalaila, kad Kreewi, Numeni, Serbi un Montenegreeschi pret Turkeem karoja, mehs jaw aifrahbijahm uf Greeku glehwibu un luftofchanos ar Angliju. Tagad muhsu wahrdi peepildijufchees un Greeki lai nu zeefch par fawu reebigo un fleepno politifu, kas Kreeweem finama mehra preti ftrahdaja. Austruja apfehdihs Bosniju un Herzogowinu, uf to kongrefs tai pilnwaru dewis. Zaur to tur zere fahrtigu waldbibu eegroft, bef ka Austruja fchihf femes wehletos fewim peefawinat. Turku fultans ir uf tam fawu atwehli dewis. Starp kongrefa fpreedumeem efot ari tas, ka ihpafchas komifijas, pa datai is leelwalstju fuhtneem, pa datai is winu tahsweetas konfuteem, eezelamas, kam wina fpreeduni dascha weeta jo fihfaki janodibina, ta p. p. Bulgarijas robeschu, nopostamo Donawas zeetofchanu, to kristigo eedfihwotaju waldbifchanas deht, kas wehl paleel Turku wirspahrwaldbiba re. War buht, ka fchihm komifijahm weena waj otra weeta ar Turku pasihstamo ftrahgawibu nahftees fadurtees, bet wifpahrigi tas nodibinato meeru tatschu netrauzehs, jo — zil tagad fin — Turku waldbiba padodahs kogrefa fpreedumeem un tas ir tas wifu gudrakais darbs, to ta fawa muhscha buhs paftrahdajufi, pehz tam kad wina zaur fawu fenalo pretofchanos fewim un ziteem til daudf posta padarijufi. Zits jautajums ir, waj wina til pat gudri darijufi, Anglu rolas kridama un ar teem 4. junija f. p. fleepenu lihguumu notaisfidama, pehz kura Angli Turziju fargafhot pret Kreewu uf mahfchchanos Afija, fur pretim wina atfal Angleem atdod Ziprijas falu (Wibus-juhwas feemeta-rihtu lihuma; 31 juhdses gara, 12 j. plata, 173 kwadrat-juhdses leela, ar 200,000 eedfihwot., no fureem 2/3 Greeku). Schis lihguums jau spehla nahzis un Angli mineto falu jau eenehmufchi; kongrefa tas naw pahrspreests, un kad tahs zitas walstis tam neruna preti, tad tas gan noteel tadehl, ka wifas wehlahs meeru. Ihpafchi Italiyai un Franzijai no fchi lihuma war nelabumi rastees. Angli tur pretim zaur to eeguwufchees fipru weetu, no furas ta war Suezakanaali un tamlihdif fawu zelu uf Indiju pahrwaldit. Ta tad Angli naw wis fauna pametufchi tos fpreedumus, ka wini austruma jautajuma tikai aif paschigas politikas eejaukufchees!

Ta tagad fahw Siropā tanī brijdi, kad Berlines kongrefs tai meeru pasfludinajis. Zil ilgi fchis meers pafahwehs? Kas to war finat! Bet wajadfigs pat ari tahds meers bija — pehz ta ilgojabs it wisi, pat ari Angli. Preezafimees, ka meers nodrofchinats un zerefim uf labu nahfotni!

Beidsot wehl atleel peeminet, ka ar Wahzu keifara wefelibu alafch labi eet uf preefchu; ka wina pirmais fleepkawa Hedelis uf nahwi noteefats un lihdi pat beigahm wifai rupji un reebigi ifturejees, ta ka japeenem, ka winam gan ne neeka naw no godiga zilwela juhtahm firdi, — un ka fiarp tahm daschadahm partijahm Wahzija, pee jauno tautas weetneeku (parlamenta lojekku) zelfchanas wifai asa zihnijchahs redsama.

No eefchfemes.

Peterburga. Gewainotu un flimu kareiwu labakas apkopfchanas deht aktiwas-armijas flimnizās Keifera Mafefete 13. junija Wisaugitafi pawehlejis, medizines studentus no 2. un 3. kurla un lopu ahfius no 2., 3. un 4. kurla, kas fawwaligi uf tam peeteizabs, par fcolas wafaras-brijwlaiku uf minetahm flimnizahm aifjuhtit. Studenti dabu preefch isfrikofchanahs wifpirms 100 rbl., bef fahrtigas zefofchanas-naudas preefch 2 firgeem, tad wehl 50 rbl. lones par mehneft, ufura un korteka naudas til daudf ka wirsofzeeri. Laifu, to wini flimnizās pawadihs, wineem peerehkinahs ka aktiwu kara-deenestu fawā amatā. — 23. junija 115 studenti is Peterburgas aifbrauzja uf kara-lauku, pa datai uf Adrianopoli, pa datai uf Bukareshti. Ihpafchi Melnās juhwas oftu-pilskhehtās, fur tagad deenu no deenas flimos kareiwus leeleem pulkeem atwed, deemfchehl wehl ar weenu ne-efot deefgan datteru un flimneeku apkopeju. Odefa wehl wairaf ne ka zitur fur farjonis plo-fahs un ari fchehlfirdigas mahfas, weena pehz otras, zaur fcho nifnu fehrgu leel aifrautas no fawa flawena fwehta darba.

— Teeftu-minifterija, ka „Ruff. Mir“ no tizamas pufes dabujis finat, efot iiftrahdats preefchlikums, ka nofeed fneeku klaija isftahdi-fchana pee lahla, kad teem daschreis fpreedumu pasfludina, atzelama. Ja mineto preefchlikumu apstiprinahs, ka zerams, tad finamōs gadijumōs nofeedsneefeeem fpreedumu pasfludinahs zeetuma fehā, fur publiku nepeelaidihs.

„Wald. Wehft.“ dara finamu, ka nodofchanas no krona nekufstamas mantas preefch 1879. gada ir noliktas uf 2,227,622 rbl. No fchihf fumas nahf uf Widsemi 49, 360 rbl., uf Kursemi 20,830 rbl. un uf Zgaunu semi 13,960 rbl.

— Pee Zarfkojes Selos notizis fchahds nelaimes atgadijums. Zeifchu leibwardijas regimete mahzizahs mehrki fchaut. Saldatu flintes bija alli (t. i. bef lodehm) lahdetas. Unterofizeeris, kas mahzifchahu wadija, bija noftahjees un lika kahdeem faldateem uf fewim mehrket. Saldati mehrkeja un fchahwa. Par nelaini wehlat ifrahbijahs, ka weena faldata flints bijufe aif (ar lodi) lahdetā. Lode trahpija unterofizeerim peere un fchis uf weetas bija pagalam.

Zi Widfemes. „Rig. Ztg.“ rakfia no 27. junija, ka eefchleetu Ministeris uf gubernatora preefchlikumu apstiprinajis faru-beedribas no Rihgas beedribas preefch allu un mafredofchu mahzifchanas, kas fchi gada 18. maija dibinata. Saru-beedribas ir fahthdijufchahs Zehfts, Wihlandē, Pernawā un Tehrpata. Schij labai leetai wehlam labu fefmi!

Bernawas brugu-teeja laidufe zirkuleru, zaur furu wina, aifrahbidama uf prowintzes likumu III. dasas art. 1044, aifleeds upēs un efarōs linus mehrzet; pahrfahpejus fohdihs ar 25 rbl. ftrahpes naudas un 4 deenahm zeetumā. Buhtu jawehlahs, ka ari zitas walddes pehz fchihf preefchfihmes daritu.

Zi Ramfas. Mihlo Semkopi! Tu ar weenu nefs finas is Latwijas, muhsu mihlās dšintes un dahrgās tehwijas apgabaleem, un tahs mums lastitajeem jo mihlakas. Tadehl zereju, ka netaunosees, par fchihm rindinahm, to Dewim no muhsu pagasta peefuhtu. Schis pawafaris pee mums bija tahds, ka semkopji ween war wehletees. Ar ifdeenifchigeem darbeem puhlejotees tas aifgahja glufchi ahtri un peenahza wafara ar „Zahneem“ it nemanot. Bet paldeews Deewam mehs Ramkaweefchi waram par wifu preezatees un „Winam“ no ka wifis labs nahf, no firds pateiftees. Ramfas pagasta laufōs feemas-fehja fahw wifur trahfchana, tiffab weeglaja fmitls-femē, ka ari grunts-femē. Tapat ari wafaraja afni leel zeret uf labu plauju, jo lihdi junija pirmahm deenahm bija loti teizams un preefch augeem idewigs laifs. Titai no 8. lihdi 20. junijam bija pahraf farfts, un tas augeem deefgan fahhdeja, bet ka tagad atfal netruffit wajadfigais leetus, kas wifu par labu pahrwehrtis. Mehli preefch nahkofchas feemas-fehjas, ka ar weenu, preefch „Zahneem“ ifwesti un papuwes pee laika ufartas. Par zitu Ramfas pagasta klahfchanos waretu titai labu ween finot; bet zeen. lastitajs un lastitaja warbuht ari netaunosees, kad tewim ari wehl zitu ko, lai gan ar nepatiffchanu un nofchekofchanu no muhsu pagasta pafinoju: Deefgan laifrakfti jau nefufchi finas un pamahzifchanas, lai fargahs no fchiganeem, kuri latru ranga peekrahpt, kas tikai ar wineem eelaijchahs. Bet maf to leel wehra. — Zfahjufchā gada un

nu atfal kahda fainneeze lifusees no tschiganeetes peemiltees, tai daschas leetas atdodama, ja, ka dsird, pat sawas bruhes rotas netaupidama. Deewam schehl, ka ta wehl mehds notift. Zepflu Stihpneeks.

Si Kursemes seemetu-wakareem raksta, ka zeriba us labu plauju fhogad tur wisai leela, tiklab labiba ka ari sahle ir koti labi usangu-fhas, ja tikat pats plaujas laiks buhs idewigs. Ar seena pfauschamu eet patlaban brangi us preeffhu.

Kursemes bischlopibas 1. nodata Jahnu deena isrihtoja „Speetofchanas fwehtikus“ Statku-mahju bisite pee Pistu stanzijas, kas wisai jauti isdewahs un pee tureem ari labi dauds weesu peedaliyahs.

Tani pascha deena, wakarā, kahda Zelgawas weefniza, kur schim brijsham ahtseemneezes dfeedatajas peemih, notilufchas leelas netahritibas ar kauschanos; daschi is publikas esot ari eewainoti. Wisgudrati, tai nu smeekligi, ir darijuschichi daschi Zelgawas jaunekli, kas tur tani wakarā bija gijgahjuschichi, — tee par nemeera laiku bijuschichi palihuschichi pagultās. No polizejas puses schini leeta ismekleschana usahhta.

No Emburgas. Jahnu deena, ka jau eepreeffhu bija fludinat, Emburgas teefas-nama farkanam kruslam par labu isrihtoja weefibas wakarū ar bali. Schini reifa weefibas wakars bija sipri apmeklets. Abeji fwehtki fenat slihta laika deht bija ta paplahni isdemuschees, tapehzi ari japreezajahs, ka schini jautā laika publika dsihwu dalibu nehma un isrihtotaji nebija sawds zenteendōs wihlufchees. Pat no tahleenes par putekleem nebehdadami, gan dalibneeki gan beedri un beebrenes bija atzelofuschichi. Ir schee nebija sawas zeribas wihlufchees.

Gan attrahpiyahs daschi wahrgulijichi no paschas apfahrteenes, kuri no scheem jaukeem, muhsu dahrgajeem brahteem par labu isrihtoteem fwehtkeem atrahwahs, laifam seemela wehsmu bhdamees, waj ari tukfhas teifas flausidami. Loti noscheljotami! Nu, gan jau paschi par preezigo isdsihwofchanu dsirdedami noschelos, ka naw lihdsdalibu nehmuschi. — Swehtkus atflahja J. K. ar runu, to beigdams augstu laimi Augstam Semes-tehwam ussawza, pehzi kam publika Kreemu tautas-dseefnu ar kreetnas musikas pawadifchanu dseedaja. Danzofchana eefahfahs — lihgsmi fwehtkus fwineja, kahrtiba netifa ne zaur ko trauzeta, kamdeht schee fwehtki jo leelaka mehra publikas usteifschanu mantoja. Ir kahdas pahri runas kluma turetās, un ta jautri aifskrehja ka ar spahrneem nemanot newainigais brijhdīs un rihta blahsma luhlojahs pehdigi pahrfieigdama zaur logu us weefibneekteem.

Zeram, ka Emburdjneeku fwehtku komiteja nekamefees atfal reifi schahdu weefibas wakarū isrihtot, kas ta publikas patifschanu eemantojis un ari turpma wehl jo wairaf publiku pee fewim faifstihis. Swehtku komitejai us redsefchanos augstu laimi ussawz un nowehl winas zenteeneem labu setmi un flajstu gala-mehrki

Marino.

Sinas is zitahm walfts weetahm.

Warschawa ne ilgi atpakał pee meera-teefnescha atrahza kahda dahma, furas seedu laifs jau fen aistezejis, un apsihdseja kahdu fungu, ka tas winu aprunajis un winas godu aifkahrīs. Aprunafchana bija ta, ka apsihdsetais funks kahda sapulze dikta balfi bija fagijis, ka ta dahma esot weza un nesmuka. Suhdsjetaja usdewa wairaf leezineeku un pagehreja, lai wainigo zeeffchi apstrahpe. Apfuhdsjetajis aifbildinajahs norahhdidams, ka wina isfajijumu newarot ka aprunafchanu usluhtot, jo is katrs tatschu ne-esot jauns un flajfts. Kad nu lifumigi waijadsfigs, ka peerahda noleegfchanas netafjnibu, tad teefnesis fuhdsjetaju usfajzinaja, sawu kristibas schimi usrahdit — un ar to ta leeta nobeidfahs.

Si Temenfas aprinka raksta par kahdu wisai retu notikumū. Pee Petrowlas stanzijas wirs Dnepras upes fazehlahs negauts uhdena weefuls no warena leeluma. Schis weefuls breefmigi greefdamees un koti ahtri fkreedains dewahs tafsri us stanziju, isnahzu mas azumirkōs us fawfuma, usbruka krasmalā kahdahn femneeku mahjahm, kur wairaf zilwefu un lopu atradahs, un nopoftija tahs. Tahlaf fkreedams weefuls fatwehra un aifnesa 100 gabalus gowslopu, kas tur tumumā ganijahs. Labu gabalu fkehjīs, tas pasaudeja sawu spehtu un isflihda, sawu laupijumu, ko bija few lihdsā aifrahwis, gabalōs fadausidams.

Rostowa pee Dones upes. Pret fifneem, kas lihds schim Deenwidus-Kreewiju, ka femtopja leelaka moziba peemelleja, nu ussahfts jo fihws tarsch. Rostowas femstiwās walde nolehmuje, ka fifneem eerodotees, winai brijhw 40 werstis apfahrtnē femneekus fawauft pa treschai dalai no eedsihwotajeem — wihrus, fewas un behrnus no 15.

gada fahftot. — Strahdneekem ar waijadsfigeem rihteem un firgeem jabuht noliftā weeta palihgā un jastrahda 3 deenas; pehzi tam nahf ziti winu weeta. Strahdneeki dabu wehlat sawu deenas-algu. Wiseem pagastu wezateem ir usdots, tik lihds fifini fur parahdahs, no tam peederigai waldei fihu dot.

No Arimas pussalas Massawas Kreemu awifes raksta, ka tureenes Tartari, kas bhdamees no eesautschanas deenesia bija aifbehguschichi, nu atfal sawā tehwiā pahrnahftot. Daudsi no wineem ir deenejuschi Duxku armijā, kandami un lawpidami sawu fwehra dabu pret nabageem Bulgareem israhhdidami. Schee behgli tagad pahrnahfdami pahrfesahs daudf falaupitas mantas lihds. Pahrnahffchana wineem jo wegla tamdeht, ka wini zelo ka Turku pawalstneeki ar Turku pasahm. Tehwiā tahdu Tartari alafsch fanem ar leelu godu un winu wisai apbrijho. Sinams ka ari sahdschas wezajajs no behgla pahrnahffchanas brijh fihu dabu, bet tas jau ari ir Tartaris, kas labprahft muklafā swetfō. Winih behglim leef pee fewim atrahft un tam pehzi sawas wihfes niknā balfi usbruhl, bet schis sawu wihru pasihdams, zeeffch flufu, lihds auka isplofijusehs, un tad to pilnigi apmeerina ar bagatahm dahwanahm, ko wezajajs labprahft un bej wahrdā peenem. No tam tas nahf, ka tahds Tartaru bafchi-bofuhs, kas ar aukstahm afinihm fewas un behrnus nonahwejis, paleef netrauzets sawā tehwiāfahs fahhdichā, zeenits no faweem lihdsfedschwotajeem un pilnā mehra wijus tos preeklus isbauidams, ko winam wina falaupita pasaules manta war fagahdat.

Wisjaunafas finas un telegrami.

G. M. Nihgā, 4. junijā. Par kongresa beidsjamo sehdeschenu peenahlfchahs jo fihfatas finas. Pehzi tahm kongresa lozektu sekreteri jau pulft. 1. sawahlfuschichi sehdeschanas sahle un peetafifuschichi septineem us pergamenta rakstiteem fpreeduma-norakfteam kongresa lozektu priwat-feghetus ar schnorehm jeb ar bantitehm no tahdas kraffas, kahdu latra leelwalftē walkā. Katra leelwalftes waldbiba dabu weenu no scheeem dokumenteem. Kad pats kongressi sapulzejees, tad fiftis Bismarks, ka preeffschneeks, klahfesofchos augstos funks usfajzinajis, lai originalu un minetos norakftus parafsta. Tas tad notijis pehzi Franfifchu walodas burtu fahrtibas. Beidsot Aulfrijas weestneeks, grafis Androschi, wihu wahrdā isfajijis augstzeenibu un dsiku pateizibu firftam Bismarlam, zaur lura nopoetneem puhlineem kongressi tif ahtri un setnigi sawus darbus nobeidfis un Siropai meeru nodroschinas; tapat ari Wahju keiseram, par laipnu usfawfchanu. Fiftis Bismarks atbildejis patefdamees un ar to tad schi wehstiwigā sapulze kumust flehgtā. — Beeminams wehl ir, ka Berlines pilfsehtas-walde nofpredus 60,000 mahrtas par leelu un jautu bilbi, kas israhda ka kongresa lozektu sawus fpreedumus parafsta. Schis fwairigais darbs ir ufizets direktorim fon Werner, kus schi tabehf beidsjama kongresa sehdeschana bijis klahf. Waijadsfigas fotografijas winih gan fenaf apghadajis. — Gehehojamas ir kongresa domas par to, ka Turzija buhs preeffschama, wina fpreedumus ispidit, ja ta to negribetu darit. Pehzi tahm wisas walfts lopa to nedarihs, bet fatra walfts sawrup, jif tai ar Turziju darifchanas; jo ta ka wisas walfts nestahwot weenlihdsfigas buhschans ar Turziju, ta ari wisas newarot weenlihdsfigi peedafittees pee efekufijas pret to. Schis domas isfajija Bismarks un tee ziti lozektu tahm peefrita.

Kongresa lozektu no Berlines jau aifbrautuschichi, Bismarks us Rihngeem, fiftis Gortfchalows, pehzi tam kad tas no Wahju keifareenes un trona mantneela bija fanents, us Wilddabi, tee ziti us mahjahm.

Pee 1. 5% premiju-aifseenejuma islofeschanas, kas 1. julijā Behterburgā bija, tee leelatee winefti peekrituschichi schahdneem numureem: 200,000 rub. Nr. 16711 — 6; 75,000 rub. Nr. 14653 — 12; 40,000 rub. Nr. 12005 — 44; 25,000 rub. Nr. 11498 — 31. Pilniga liste par wijeem winefteam buhs nahfsohdā numurā.

Ka dsird, tad Wisemes mahzitajeem zirkulers laifis, kura tee usfajinati sawas domas isfajit, waj pee wispahrigahm skolotaju konferenzehm neretu ari pagastu (walftju) fuhftnus peelaifit? — Pee muhsu zeem. mahzitaju pasifhamās brijmprahfibas gan nemaj nebuhs jafchabaahs, ka wini scho jautajumu ar preezigu „Ja“ atbildehs.

A t b i l d e s.

W. Eduardam. ad I. Waj sawu manufkriptu war nemt atpakał, kad ar to no komitejas preeffreesto algu naw meera? — Newar wis, jo kad pascha rakfneela fpreedums par sawu darbu buhtu tafsnaks un gudrats, ne ka komitejas fpreedums, tad ihpafchas komitejas newaijadsfetu. Waj tam ari tee manufkriptu, kam goda-algas preeffreestās, paleef „Balt. Semf.“ redafzijai un beidsot katrs, kas kahdu manufkriptu esujhta, jau zaur to padodahs term nofajijumem, ko goda-alga wfolitajis atradis par waijadsfigeem. Kas teem negrib padotees, tas sinams nejuhtihis. ad II. Jif gareem buhs buht esujhtameem rakfteam, ne fur un ne las naw nofajit — ta ir autora pascha fina. Redafzija ari te wina brijhwibu negribēja aprobeffhot. ad III. Uf wihu wihfi jawehlejahs, ka „Balt. Semf.“ ortografija kluhft eewehrota — zitadā ortografija mehš tatschu fahstus sawā „Peelikumā“ newaram usnem. ad IV. Neween Juhš, ari ziti rakfneeki ir wehstijusches, lai esujhtifchanas-terminu pagawina lihds 1. nowembrim 1878, tabehf redafzija scho wehleschjanos mihi peepilda, tatschu zeredama. Ta daschus manufkriptus ari lihds 1. oktobrim esujhtihis, lai pahfpreffchanu jo ahtrali war ussahft un laika nobeit.

A. Merks — A. P. — Juhfu fuhftijamu fanehmahm un drijhumā ifleektōhm. Sifnigi pateizamees!

S. Klewers. — Durbē. Juhfu wehleschjanahs peepildita, bet waj buhs rittigi dabuhs, wehl nesinam.

J. D. — W. — Ifleektōhm. Redafzija.

No zensures atwehlets, Nihgā, 4. julijā 1878.

Afbildofchais redaktors un isdewejs: G. Wather's.

Sludinajumi.

Basinojums.

Pehz tam kad „Baltijas Semkopis“ pahrzelts no Jelgavas uz Rihgu, zeen. publikai teel sinams darits, ka sludinajumus preeksch schihs lapas war nodot neween Jelgawā, redakzijas mahjā, bet nu ari Rihgā, „Zeitungas für Stadt und Land“ ekspedizijai, Mūhku eelā Nr. 13, pee Domas bajnizas; tapat ari wifās lauis weetas; fur pate awife apstelejama.

„Baltijas Semkopis“

„Beelikums“

ir ari no 1. julija sch. g. uš pufgadu apstelejami un maksā: „Baltijas Semkopis“ nonemšanas weetas 1 rubl.; par pastu 1 rubl. 40 kap. un „Beelikums“ 50 kap. Ja ari kas wehlahs, war wehl pirmos numurus no gada eesahkuma dabuht.

„Balt. Semkopja“ ekspedizija.

Preeksch palihdsibas nodeguscheem

Jehkabstatē

ar Kursemes Gubernatora kunga atwehli ari Jelgawā ir komiteja dibinajusehs. Schi komiteja, kura ar mihtu prahtu wehl zitus lozektus usnem, nu usatizina un luhds wifus, kam firds eeschehlojabs scho nelaimigo nabadsinu, lai teem pehz eespehschanas nahktu palihgā. Kur tahda breesmiga nelaimie notifuse, tā Jehkabstatē, tur daudj wahrdu newaijaga. Tadeht lai peeteel ar to ihso sinu, ka diwi treschdatus no wifas pilsehtas, t. i. kahdi 500 nami ir nodeguschi un ka 6000 zilweku ir bej pajunta, bej kahrtiga apgehriba, bej maijes. **Aufstums un bads moza schos muhsu nelaimigos lihdsfeedsihwotajus** — schee ihfee wahrdi issata wairat, ne tā garas sinas, un klaudsina pee muhsu firds burwihm, lai steidsamees winus schelot un glahbt. Steigimees, glahsim! Un lo mehš scheem nelaimigeem darisim, to mehš buhsim darijuschi tam, kas muhs schelodams un glahbdams sawu dshimbibu nodewis.

Lahprahtigas dahwanas naudā, drehbēs, ehdamās leetas, fo par dselszoku war suhtit, sanem:

- 1) schi komiteja Jelgawā, „Baltijas Semkopja“ redakzija, Katolu eelā Nr. 2, un winas lozekli
- 2) Talsos, W. Kronberg kungs;
- 3) Leepajā, grāhmatu pahrdemejs Urting kungs;
- 4) Kandawā, C. Gärtner un Grāhu kungi.

Komitejas preekschneeks: G. Mather's.

Wina weetneeks: M. Lukewiž.

Rakstu-wedejs un dahwanu sanehmejs: R. Mather's.

Augstgradigus

Estramadura un Ammoniak-superfossatus

un t. j. pr.

if Stokholmes superfossatu-fabrikas pahrdob

sem Rihgas politechnikas pahrvandjischanas stanzijas ušraudisibas un luhds pee laika apstelet

Sermans Stieda,

Rihgā, Maršal-eelā Nr. 24.

Superfossatu,

Augstgradigu no 19 līdz 20 % un Anglu „14“ 15 % luhstoschas fossora-stahbes satura pehz Rihgas politechnikas semkopibas kumstas smellešanas stanzijas analises tura ar weenu uš lehgera un nem apsteleschanas preti ar apgalwoschanu

C. Seyferis, Jelgawā.

van Dyk Riga Superfossat van Dyk Rihgā Smilšu eelā. Claytona lokomobiles un tuk. mach. Paardarda superfossati augst u. masakradigi ar peesolita labuma apgalwoschanu, tā tā ari lali mehli un wifadas laufs. mm. machines un rihli.

R. Gulecke

Bernawā,

pilsehtas buhwomeisters un ziwil-inscheneris.

Buhwes-lantors, agentura u. lehgeris

preeksch buhwes un skunsts-lectahm.

Ihpaschi skolazementes-jumti, asfalt-jumti, uhdenam-wilkschanas pumpas, masgashanas-etaises.

Lehgeris

no tapetehm, bordehm un seltalibstehm, zementrehm,

uguns-droscheem atmeneem, mahtu-truhbahm, dselsa-truhbahm, asfalta, gipsa un glahses.

Agentura un lehgeris

preeksch saimnezibas un zitahm maschinehm, maschinu-ela, superfossata, guano, ahboltina-un timotejas-sehklahm.

Lehgeris Jelgawā

pee

A. Abrahamson kunga

pee Anaswahreem

sem Rihgas politechnikas pahraudischanas kontroles

Langdales

superfossati

(Langdales Manure Comp. Rukstetel a Tyne) fatur 12% kuhstoschas sehraftahbes.

Oslendorfa un beedra

superfossati Londonē,

fatur 15% un wehl pahral kuhstoschas sehraftahbes.

Goldschmidt un beed., Rihgā,

General-agenti preeksch Kreemijas.

Duston Proktora lokomobiles un kuhlejus,

Hauschenbacha stiftu-kulamas

machines un gepetus,

Tehranda-sitamas kulamas

machines ar kaleju-dselscha

trumeli un

Zabibas-tihrischanas mach. pahrdob

Ziegleris un beedris

Rihgā, pilsehta Ralku-eelā Nr. 6, sehā.

Wijabus

drukas-darbus

nem un par mehrenahm zeenahm ahtri un glihti issrahbā

Melkandra Stahla drufatawa,

Rihgā, Mūhku-eelā Nr. 13,

pretim Domas bajnizai.

Diwi nami

ir sehli pahrdodami Mastawas Ahr-Rihgā, Sehermanu-eelā (Berberstr.) Nr. 3. Maslataš sinas turpat.

pee Dshuhstes pagasta-walbes — Dobeles aprink.

pahrdos uštrupi

13. julija sch. g. 627 mehrus magasihnes

rudju un 602 mehrus wafaras labibas.

Dshuhstes pagasta-waldē 19. junija 1878.

Pag. wez. R. Wuhn.

(Nr. 226.) Str. Berz.

Semkopibas istahde.

Keisarista wispahrdberiga semkopibas sa-beedriba preeksch Deenwidus-Widsemes 1879. gadā, junija mehnescha widu isrihtos Rihgā B. Baltijas semkopibas zentral-istahdi, sa-weenotu ar ahrsensju wafilas-topu un maschinu tirgu.

Schi istahde isplatisees par wifahm semkopibas nodakahm; bet it ihpaschu swaru liss uš eeksch un ahrsensju wafiloschanas-mahktas panahkumeem un uš maschinu sagatawoschanu. Tadeht jawehlahs, ka istahditaji schini fina no wifahm pusehm jo bedsiigi peedalitos. Ihpaschs wafiloschanas-ari nosajjumi par goda-algu peespreeschanu kuhš wehlah isstudinati, waj uš wehleschanos peesuhiti.

Peeprajjumi un zitabi raksti par to jasuhā: „An das Comité der B. baltischen landw. Central-Ausstellung in Riga“ Udr. Kanzelei des Börjen-Comité.

Baur scho daru sinamu,

ka es sawu dshimes weetu no Strihwera-eelas Nr. 19, ehnu pahrzehlis tani pascha eelā uš Nr. 22, pretim wahrreem un waru wehl skolas-behrens laba kostē ar ruhpiгу ušraudischanu peenemt; ari tee, kas uš sawu paschu maiši griib nahkt, war ihpaschas istabas dabot pee.

M. Frand,

Strihwera-eelā Nr. 22.

Mispures-Padures

muischas walde melle pagasta-iskolotaju preeksch schi pagasta.

Behni,

kas Jelgawas skolas apmelē, war patih-tamū korteli un ruhpiгу ušraudischanu atrast Jelgawā Kanala-eelā Nr. 2 pee Dobeles aprinka-teejas ministeriala-atraitnes

J. Warth.

J. W. Grahmann

Rihgā.

Nikolai-eelā blakus strehlineeku dahrsam

lehgeris un istahde

no wifadas sortes

semf. maschinehm un rihkeem.

Superfossati un ma-

schinu eka.

Dshirawanu akmeenus

ar wislabakahm ihpaschibahm, tā ari it wifas

Judmalu leetas

peedahwā par pamafinatahm zenahm

Ferdinands Meyer un beedris

Rihgā, leelā Smilshu-eelā Nr. 5, 1 trepi augstu, tumu pee birshas.

No zenjures atwehlets. Rihgā, 4. julija 1878.

Drufats pee Melkandra Stahla, Rihgā, Mūhku-eelā Nr. 13.